

Příloha k oznámení o zahájení správního řízení z moci úřední:

Poučení o základních právech a povinnostech účastníků správního řízení vyplývajících ze zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“)

1. Práva obviněného a poškozeného, přičemž poškozený je účastníkem řízení pouze v části řízení, která se týká jím uplatněného nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení:

- 1. Právo na poučení.** Účastník řízení, resp. každá osoba, jíž se činnost správního orgánu v jednotlivém případě dotýká (dále jen „dotčená osoba“), má právo na přiměřené poučení o svých právech a povinnostech (§ 4 odst. 2 správního řádu). Správní orgán s dostatečným předstihem uvedomí dotčené osoby o úkonu, který učiní (§ 4 odst. 3 správního řádu), a umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy (§ 4 odst. 4 správního řádu).
- 2. Právo namítat podjatost úřední osoby,** jakmile se o ní účastník řízení dozví (§ 14 odst. 2 správního řádu).
- 3. Právo na tlumočnicka** (§ 16 odst. 3 správního řádu) v případě, že účastník prohlásí, že neovládá jednací jazyk. Tlumočnicka si žadatel na své náklady obstará sám. Tím není dotčena povinnost jednat v českém nebo slovenském jazyce (§ 16 odst. 1 správního řádu).
- 4. Právo činit podání a jednat v jazyce své národnosti** (§ 16 odst. 4 správního řádu), jde-li o občana ČR příslušejícího k národnostní menšině, která tradičně a dlouhodobě žije na území ČR.
- 5. Právo účastníka zvolit si způsob doručení** (§ 19 odst. 3 správního řádu). Pokud to nevyklučuje zákon nebo povaha věci, má účastník řízení právo nechat si doručovat písemnosti na doručovací adresu nebo na elektronickou adresu, kterou správnímu úřadu sdělí. Účastník řízení má dále **právo na doručení do vlastních rukou** u písemnosti, u níž hrozí, že by mohla být vydána jinému účastníkovi řízení, který má na věci protichůdný zájem (§ 19 odst. 5 správního řádu).

6. **Právo na prominutí zmeškání úkonu** (§ 24 odst. 2 správního řádu). Prokáže-li adresát, že si pro dočasnou nepřítomnost nebo z jiného vážného důvodu nemohl bez svého zavinění uloženou písemnost ve stanovené lhůtě vyzvednout, může za podmínek ustanovení § 41 správního řádu požádat o prominutí zmeškání úkonu. Pokud tato osoba skutečně prokáže, že překážkou byly závažné důvody, které nastaly bez jejího zavinění, pak správní orgán zmeškání úkonu promine (§ 41 odst. 4 správního řádu).
7. **Právo nechat se zastoupit zvoleným zmocněncem** (§ 33 odst. 1 správního řádu). Účastník řízení má právo zvolit si na základě plné moci zmocněnce, který jej bude v řízení zastupovat. Účastníci si mohou zvolit i společného zmocněnce či několik společných zmocněnců (§ 35 správního řádu).
8. **Právo navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy** po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí (§ 36 odst. 1 správního řádu). Účastník řízení má **právo vyjádřit svá stanoviska** a pokud o to požádá, správní orgán mu poskytne informace o řízení (§ 36 odst. 2 správního řádu). Účastník má dále **právo vyjádřit se** před vydáním rozhodnutí ve věci **k podkladům rozhodnutí** (§ 36 odst. 3 správního řádu). To se netýká účastníka, jehož žádosti se v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal. **Právo na konzultace** s osobou, která mu podle občanského zákoníku může jako podpůrce napomáhat při rozhodování, při jednání se správním orgánem (§ 36 odst. 4 správního řádu).
9. Pokud účastník řízení podává podání osobně, má **právo na pomoc a poučení ze strany správního orgánu** v případě, že jím učiněné podání trpí právními vadami a nedostatky (§ 37 odst. 3 a § 45 odst. 2 správního řádu).
10. **Právo nahlížet do spisu**, a to i v případě, že je rozhodnutí ve věci již v právní moci (§ 38 odst. 1 správního řádu). S tímto právem je spojeno **právo činit si výpisky** a **právo na to, aby správní orgán pořídil kopii spisu** nebo jeho části (§ 38 odst. 4 správního řádu).
11. **Právo požádat o prodloužení lhůty k provedení úkonu** (§ 39 odst. 2 správního řádu).
12. **Právo účastnit se ústního jednání a právo navrhnout veřejnost ústního jednání** (§ 49 správního řádu).
13. **Právo být včas vyrozuměn o provádění důkazů mimo ústní jednání** (§ 51 odst. 2 správního řádu). Správní orgán má povinnost vyrozumět včas účastníky řízení o provádění důkazů mimo ústní jednání. Tuto povinnost nemá vůči účastníkovi, který se tohoto svého práva vzdal.
14. **Právo požádat správní orgán, aby nařídil předběžné opatření** (§ 61 správního řádu). O této žádosti musí být rozhodnuto do 10 dnů.
15. **Právo žádat o přerušování řízení** (§ 64 odst. 3 správního řádu).

16. Právo obdržet na požádání stejnopis rozhodnutí nebo stejnopis výrokové části rozhodnutí (§ 69 správního řádu).
17. Právo požádat o provedení opravy zřejmých nesprávností v písemném vyhotovení rozhodnutí (§ 70 správního řádu).
18. Právo na oznámení rozhodnutí (§ 72 správního řádu).
19. Právo podat žádost o opatření proti nečinnosti (§ 80 odst. 3 správního řádu). Po uplynutí lhůt pro vydání rozhodnutí může účastník uplatnit toto své právo.
20. Účastník má právo podat proti rozhodnutí odvolání, pokud zákon nestanoví jinak (§ 81 odst. 1 správního řádu). Právo podat toto odvolání nepřísluší účastníkovi, který se po oznámení rozhodnutí tohoto práva písemně nebo ústně do protokolu vzdal (§ 81 odst. 2 správního řádu). **Osoba, která byla účastníkem, ale rozhodnutí jí nebylo správním orgánem oznámeno, má právo podat odvolání do 30 dnů od chvíle, kdy se o rozhodnutí a řešení otázky dozvěděla, nejpozději však do 1 roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno posledního z účastníků (§ 84 odst. 1 správního řádu).**
21. Právo dát podnět k přezkumnému řízení (§ 94 odst. 1 správního řádu).
22. Právo podat žádost o obnovu řízení (§ 100 odst. 2 správního řádu).
23. Účastník řízení má v zákonem stanovených případech právo požádat, aby nadřízený správní orgán převzal věc od příslušného správního orgánu a ve věci rozhodl (§ 131 odst. 1 správního řádu).
24. Účastník má právo požádat správní orgán o spojení různých řízení, k nimž je příslušný, pokud se týkají téhož předmětu řízení nebo spolu jinak věcně souvisejí (§ 140 odst. 1 správního řádu).
25. Právo požádat správní orgán, aby přijal peněžitou nebo nepeněžitou záruku za splnění povinnosti (§ 147 odst. 1 správního řádu).
26. Právo domáhat se mezitímního rozhodnutí nebo rozhodnutí v části věci v rámci ochrany před nečinností správního orgánu (§ 148 odst. 3 správního řádu).
27. Právo klást otázky při výslechu obviněného účastníkům řízení, svědkům a znalcům (§ 82 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky).
28. Právo odmítnout odpovědět na otázky a nebýt tázán za stejných podmínek jako svědek (§ 82 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky).

Další práva účastníků vyplývají např. z povinností správních orgánů.

2. práva obviněného:

- 1) Obviněný má právo požádat správní orgán o nařízení ústního jednání, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv (§ 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky).
- 2) Obviněný může v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení uvádět nové skutečnosti nebo důkazy (§ 97 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky).
- 3) Obviněný má právo nevypovídat při výslechu. Správní orgán nesmí obviněného nutit k výpovědi nebo doznání (§ 82 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky).
- 4) Obviněný nesmí být vyslýchán o utajovaných informacích chráněných zvláštním zákonem, které je povinen zachovat v tajnosti, ledaže byl této povinnosti příslušným orgánem zproštěn (§ 55 odst. 2 správního řádu).
- 5) Obviněný nesmí být vyslýchán pokud by svou výpovědí porušil státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže byl této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěn (§ 55 odst. 3 správního řádu).
- 6) Obviněný má právo odepřít výpověď, jestliže by jí způsobil sobě nebo osobě blízké nebezpečí stíhání pro trestný čin nebo přestupek (§ 55 odst. 4 správního řádu).

3. Povinnosti obviněného a poškozeného, přičemž poškozený je účastníkem řízení pouze v části řízení, která se týká jím uplatněného nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení:

- 1) Dotčená osoba má povinnost bezodkladně upozornit správní orgán na skutečnost, že u více správních orgánů probíhá současně více postupů souvisejících s týmiž právy a povinnostmi dotčené osoby (§ 8 odst. 1 správního řádu).
- 2) U právnických osob platí, že každý, kdo činí úkony, má povinnost prokázat své oprávnění činit úkony jménem právnické osoby, resp. za právnickou osobu (§ 30 odst. 5 správního řádu).
- 3) Povinností účastníka řízení je předložit na výzvu oprávněné úřední osoby průkaz totožnosti (§ 36 odst. 5 správního řádu).
- 4) Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, má účastník řízení povinnost poskytovat správnímu orgánu při opatřování podkladů pro vydání rozhodnutí veškerou potřebnou součinnost (§ 50 odst. 2 správního řádu).
- 5) Účastník řízení je povinen označit důkazy na podporu svých tvrzení. Správní orgán není návrhy účastníků vázán (§ 52 správního řádu).
- 6) Pokud o tom vydá správní orgán usnesení, vzniká tomu, kdo má listinu potřebnou k provedení důkazu, povinnost ji předložit (§ 53 odst. 1 správního řádu).

- 7) Vlastník nebo uživatel věci nebo **ten, kdo má věc u sebe, je povinen předložit ji správnímu orgánu nebo strpět ohledání věci na místě** (§ 54 odst. 1 správního řádu).
- 8) Předvolaný je **povinen se na předvolání dostavit včas na určené místo** nebo se ze závažných důvodů omluvit (§ 59 správního řádu).
- 9) Pokud správní orgán nařídí předběžné opatření, je **účastník** (nebo jiná osoba) **povinen podle konkrétního předběžného opatření něco vykonat, něčeho se zdržet, něco strpět nebo zajistit věc** jako důkazní prostředek či předmět exekuce (§ 61 odst. 1 správního řádu).
- 10) **Osoba, které bylo oznámeno rozhodnutí o zajištění věci, je povinna tuto věc správnímu orgánu vydat** (§ 61 odst. 4 správního řádu).
- 11) Účastník řízení má dále **povinnost neztěžovat postup při řízení** a při jeho ztížení se podrobit pořádkovému opatření (§ 62 odst. 1 správního řádu).
- 12) **Povinnost nahradit náklady řízení, které by jinak správnímu orgánu nevznikly, pokud to správní orgán uloží** (§ 79 odst. 6 správního řádu).

4. Povinnosti obviněného

- 1) **Povinnost složit záruku za splnění povinnosti**, která by mohla být uložena v řízení o přestupku, pokud to správní orgán uloží (§ 83 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky).

5. Práva a povinnosti poškozeného:

- 1) Právo být bezodkladně vyrozuměn o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody nebo uplatnit nárok na vydání bezdůvodného obohacení a o nařízeném ústním jednání (§ 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky).
- 2) Právo uplatnit nárok na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení nejpozději při prvním ústním jednání nebo v jiné lhůtě, která mu byla správním orgánem určena (§ 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky).
- 3) Právo požádat o nařízení ústního jednání, je-li to třeba k rozhodnutí o jeho nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení (§ 80 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky)
- 4) Právo klást otázky při výslechu obviněného účastníkům řízení, svědkům a znalcům (§ 82 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky).

- 5) Právo odmítnout odpovědět na otázky a nebýt tázán za stejných podmínek jako svědek (§ 82 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky).
- 6) Právo navrhnout, aby mu byla přiznána náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s uplatněním nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení vůči obviněnému, pokud byl poškozený ve věci nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení úspěšný a prokázal jejich vznik a výši (§ 95 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky).
- 7) Právo uvádět nové skutečnosti nebo důkazy ve svých vyjádřeních vztahujících se k novým skutečnostem nebo důkazům, které obviněný uvede v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení (§ 97 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky).

+ Pokud je obviněný mladistvý:

Zákonný zástupce a opatrovník mladistvého obviněného a orgán sociálně-právní ochrany dětí má právo na vyrozumění o zahájení řízení, právo navrhnout důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení, právo na poskytnutí informací o řízení potřebných k hájení práv a oprávněných zájmů mladistvého obviněného, právo vyjádřit v řízení své stanovisko, právo nahlížet do spisu, právo účastnit se ústního jednání a být přítomen při všech úkonech v řízení, právo vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům, právo na oznámení rozhodnutí, právo podat odvolání ve prospěch mladistvého obviněného proti rozhodnutí o přestupku nebo proti rozhodnutí o schválení dohody o narovnání a právo podat žádost o obnovu řízení nebo o vydání nového rozhodnutí. Zákonný zástupce a opatrovník mladistvého obviněného má právo zvolit mladistvému obviněnému zmocněnce (§ 72 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky).